

Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Remiss av betänkandet Värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)

SR Energy är ett grönt energibolag som investerar långsiktigt i förnybar energi och då främst landbaserad vindkraft. Vi gör detta genom att aktivt leta efter lämpliga områden och efter överenskommelser med berörda markägare driver vi arbetet via tillstånd, projektering och byggnation som sedan övergår i ett långsiktigt ägande och förvaltande. Vi är idag en av Sveriges största producenter av vindkraftsproducerad el och ägs av AMF, KLP, Alecta och Stena Adactum och fokuserar vår verksamhet på den södra delen av Sverige där det råder underskott av elproduktion.

I FN:s klimatpanels ("IPCC") senaste rapport den 20 mars 2023 understryker IPCC återigen det ytterst allvarliga läge vi befinner oss i och att vi behöver agera kraftfullt och omedelbart. Takten och omfattningen av vad som hittills har genomförts och nuvarande planer är inte tillräckliga för att komma till rätta med klimatförändringarna och det kommer enligt IPCC att krävas en snabb och omfattande reduktion av utsläpp av växthusgaser.

Det positiva är att rapporten visar att tekniken för att uppnå 1,5-gradersmålet redan existerar, men då krävs handling. För att minska utsläppen måste vi ställa om till fossilfri energi omgående. Omställningen av främst industri och transportsektor bedöms i Sverige leda till en fördubbling av elförbrukningen redan till 2035. För att klara detta behövs en historiskt snabb utbyggnadstakt av elproduktion.

Landbaserad vindkraft är det energislag som kan byggas ut snabbast och till lägst kostnad. Energimyndigheten och Naturvårdsverket planerar för att vindkraften i Sverige till 2040 ska uppnå 100 TWh, dvs. mer än tre gånger högre produktion än under 2022.

Ställningstaganden och synpunkter

SR Energy är i huvudsak positiv till utredningens förslag. För att nå ökad acceptans för vindkraften är ekonomisk ersättning till närboende ett viktigt steg. Att få utredningens förslag på plats bör ges hög prioritet. Det finns flera exempel på kommuner som i dagsläget väljer att avvakta med ett tillstyrkande av vindparker med hänvisning till pågående utredning och tills de vet vad som gäller framgent.

Bolaget vill inledningsvis framhålla att det är av avgörande betydelse att förslaget kompletteras med ekonomiska incitament till berörd kommun. Kommuner som bidrar till ökad elproduktion behöver få del av den ökade statliga intäkten. Nuvarande förslag är inte tillräckligt för att få fler kommuner att tillstyrka vindkraften. Annars är risken att den viktiga utbyggnaden av elproduktionen begränsas. En utbyggnad som är avgörande för omställning av Sveriges energisystemet samt svenska företags konkurrenskraft framåt.

Nedan följer våra synpunkter på det presenterade förslaget:

- En rätt till inlösen för fastighetsägare intill en ny vindpark

Det är positivt att utredningen valt att sätta avståndet, inom vilket rätt till inlösen ska ske, i relation till höjden på vindkraftverken. Men med den föreslagna gränsen på sex gånger totalhöjden (6 h) finns det en överhängande risk för att projekt i framför allt södra Sverige, där produktionen behövs som mest, märkbart försvåras eller reduceras i sin omfattning, då det i denna del av landet är mycket tätare med bostäder. Allt för vidlyftiga krav riskerar alltså att få motsatt effekt när investeringsviljan försvinner. De bostäder som upplever en stor oro för närheten till en kommande vindpark återfinns ofta inom en snävare radie och SR Energy förespråkar därför en gräns på fem gånger totalhöjden (5 h), som en bättre avvägning.

- En rätt till intäktsdelning för närboende till landbaserade vindparker

Även avseende rätten till intäkt för fastighetsägare förespråkar SR Energy en något mer restriktiv hållning avseende gränsen. Tanken med modellen är att ersättningsnivån ska följa vindkraftverkets upplevda negativa påverkan. Enligt vår bedömning skulle en gräns på åtta gånger totalhöjden (8 h) ligga mer i linje med det område som kan antas beröras i någon mån av ljud- och skuggaeffekter från en närbelägen vindpark.

- Att införa förslaget retroaktivt

För att inte förändra spelreglerna i efterhand för vindparker vars investeringsbeslut redan är fattade föreslås att reglerna ska gälla för vindkraftverk vars tillstånd vinner laga kraft efter 31 maj 2023. Det innebär dock en överliggande risk för att projekt, som redan tillstyrkts men vars tillstånd ännu inte vunnit laga kraft, i slutändan inte kommer kunna

realiseras. Då dessa inte utformats utifrån förslaget och risken för kostnadsökningar som påverkar investeringsviljan är överhängande. Då huvudsyftet med förslaget också avser att öka antalet vindparker som tillstyrks i den kommunala prövningen känns det inte rimligt att vindparker som passerat denna tidpunkt ska beröras av förslaget.

- Förslaget om planering och övriga insatser

SR Energy är positiva till satsningen på energiplanering, med förhoppning om att detta kan öka förutsägbarheten i prövningarna.

Utöver synpunkterna ovan ser SR Energy gärna att ett förslag på *Villkorat fastighetsköp* tas fram med syftet att kunna teckna avtal om att överta en fastighet givet att vindparken byggs. I många projekt finns det enskilda bostäder, ofta med relativt lågt värde och låg nyttjandegrad, som begränsar projekten på ett betydande sätt. Vid prövning enligt miljöbalken kan prövningsmyndigheten inte bortse från dessa bostäder även om det finns en överenskommelse mellan fastighetsägare och bolaget, om att bostaden inte kommer nyttjas vid en byggnation av vindparken. En sådan möjlighet är något som skulle kunna underlätta för projekten och möjliggöra mer vindkraft framåt. Möjligheten finns såklart att dessa bostäder ändå köps upp i ett initialt skede av aktuellt vindkraftsbolag, men det gagnar ingen att dessa bostäder köps upp i spekulativt syfte innan det står klart att en vindpark fått lagakraftvunnet tillstånd och kommer att realiseras.

Avslutningsvis vill Bolaget framhålla vikten av att hålla på principen om teknikneutralitet. Alla energislag behövs för att klara de utmaningar som väntar.

Med vänlig hälsning

Peter Zachrisson

VD
SR Energy

Dan Sandros

Projektchef
SR Energy